

М.В. Рета, к.е.н., доц. кафедри економічного аналізу та обліку, м. Харків, НТУ «ХП»

Н.І. Буханцова, магістр, м. Харків, НТУ «ХП»

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Господарська діяльність підприємств пов'язана з різноманітними ризиками, ступінь впливу яких на результати їх діяльності і рівень економічної безпеки значно зростає в умовах сучасної ринкової економіки. Серед усіх ризиків діяльності суб'єктів господарювання, фінансові ризики, які представляють собою імовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходу або капіталу, є основними, оскільки ставлять під загрозу подальшу успішну діяльність підприємства. Тому ідентифікація, оцінка і пошук шляхів нейтралізації фінансових ризиків є одним з актуальних завдань в діяльності кожного підприємства.

Фінансові ризики підприємства з метою здійснення ефективного управління ними класифікуються за наступними основними ознаками: за видами (інвестиційні, інфляційні, процентні); за об'єктами (ризики операції, ризики видів діяльності); за сукупністю досліджуваних інструментів (індивідуальний, портфельний); за комплексністю (простий, складний); за джерелами виникнення (зовнішній, внутрішній); за фінансовими наслідками; за характером прояву в часі (постійний, тимчасовий); за можливістю передбачення (прогнозований, непрогнозований); за можливістю страхування; за рівнем фінансових втрат (допустимий, критичний).

Аналіз фінансових ризиків на підприємстві зазвичай пропонується здійснювати поетапно: від визначення зовнішніх та внутрішніх факторів, що

збільшують або зменшують ступінь ризику до розроблення заходів щодо зниження ступеня ризику. Проте в сучасній економічній літературі відсутні рекомендації стосовно практичної реалізації аналітичних підходів, що викликає об'єктивну необхідність застосування таких підходів, які дозволять постійно відстежувати потенційні ризики зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Одним з таких напрямків може бути створення системи фінансового контролінгу підприємства та, як її складової - системи контролінгу ризиків. Основна мета створення такої системи полягає у забезпеченні ефективної та безперервної інформаційної підтримки апарату управління в процесі прийняття рішень орієнтованих на мінімізацію ризиків.

Реалізація зазначеної мети забезпечується виконанням наступних завдань: первинне визначення, аналіз та оцінка ризиків (кількісна та якісна оцінка ризиків); розробка аналітично-облікового забезпечення системи ризик-менеджменту, органічно пов'язаного із контролінгом ризиків, у т. ч., форматів звітності по ризикам; оптимізація системи з метою своєчасного виявлення, усестороннього аналізу та комплексної оцінки ризиків підприємства; систематична підготовка звітності про стан ключових ризиків та її регламентоване подання суб'єктам прийняття рішення.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямку передусім є:

- розробка методичних рекомендацій по впровадженню та реалізації комплексу контролінгу ризиків на підприємстві;
- виявлення та аналіз можливостей обліку (на основі контролінгу ризиків) ризик-факторів у системі оперативного фінансового менеджменту;
- обґрунтування пропозицій щодо інтеграції контролінгу ризиків у систему оперативного та стратегічного планування на підприємстві.

Список літератури: 1. Партин Г.О., Бурба О.А. Фінансові ризики підприємства та методи їх нейтралізації// Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.9. – С.215. 2. Зоріна О.А. Методи аналізу фінансових ризиків // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2(20). – 2011. – С. 221. 3. Ніколайчук М.В. Контролінг ризиків у системі ефективного управління на підприємстві // М.В. Ніколайчук / Формування ринкової економіки. 2010.- №24 – С. 399-409.